

การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการลดปัญหาการติดเชื้อในโรงพยาบาล การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และความต้องการสิ่งสนับสนุนในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ประธานคณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ จำนวน 72 คน พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ จำนวน 120 คน และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย จำนวน 75 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 267 คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้มาตรฐานการพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลเป็นแนวทาง ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา รวมทั้งทดสอบค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ดังนี้ ด้านโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการทั้ง 6 มาตรฐาน มีการปฏิบัติอยู่ระหว่างร้อยละ 76.46 และร้อยละ 95.24 มาตรฐานที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดองค์กรและการบริหารงาน รองลงมาคือ กระบวนการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานวิธีปฏิบัติ มาตรฐานที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 80.00 คือ ทีมพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล และระบบสารสนเทศ ส่วนด้านกระบวนการและวิธีปฏิบัติของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อทั้ง 5 มาตรฐาน มีการปฏิบัติอยู่ระหว่างร้อยละ 80.50 และร้อยละ 89.69 มาตรฐานที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การปฏิบัติการพยาบาลและการจัดการ รองลงมา คือ การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล การให้ความรู้และคำแนะนำปรึกษาแก่บุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนกิจกรรมที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การศึกษาวิจัย

ปัญหา อุปสรรค สำคัญในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ด้านโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการ ได้แก่ งบประมาณ การะงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานหลายหน้าที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นมีไม่เพียงพอ ส่วนด้านกระบวนการและวิธีปฏิบัติของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ได้แก่ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในหอผู้ป่วยและแพทย์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ความต้องการสิ่งสนับสนุนในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ได้แก่ งบประมาณ จำนวนพยาบาลควบคุมการติดเชื้อที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเวชภัณฑ์ที่จำเป็น

ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปทุกแห่ง ควรมีการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างจริงจัง โดยการสนับสนุนทั้งด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ รวมทั้งความจำเป็นในการกำหนดกรอบอัตรากำลังสำหรับพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ

Prevention and control of nosocomial infection is an important and necessary for decreasing the problem of nosocomial infections. This descriptive research aimed to examine the practices of nosocomial infection prevention and control as well as problems and support needs to nosocomial infection prevention and control of both regional and general hospitals. The participants were 72 chairpersons of infection control committee, 120 infection control nurses, and 75 infection control ward nurses, so altogether were 276 persons. Data were collected during April to June, 2002. The instruments were self-administered questionnaires for three groups of participants that were validated by the experts and tested for reliability by using the Pearson's product moment correlation ($r = 0.95$). Data were analyzed using descriptive statistics.

Findings of this study revealed that the majority of both regional and general hospitals had performed the activities according to the nursing standard of nosocomial infection prevention and control. That is the structure and administration of the six standards had been performed between 76.46 to 95.24 percent. The highest performance was organization and administration, followed by the process of implementation on nosocomial infection prevention and control, the quality development, and the standard of procedure were performed respectively. The standard had been performed lower than 80.00 percent as the team of infection control nurse and information systems. The process and practices of infection control nurse of five standards had been performed between 80.50 to 89.69 percent. The performance practiced most was nursing and management, followed by the nosocomial infection surveillance, education and consultation, and evaluation of practice. The performance least practiced was research.

The major problems and obstacles of nosocomial infection prevention and control about the structure and administration were limitation of budget, workload infection control nurses as a result of multiple responsibilities, and insufficiency of medical equipments. The process and practices of infection control nurse were the lack of co-operation surveillance of ward nurses and the doctors. The needs for supporting nosocomial infection prevention and control include the provision for budget, criteria standard member of full time infection control nurse, and necessary medical equipments.

The findings indicated that all regional and general hospitals should focus on practice of prevention and control of nosocomial infection seriously through a support in terms of personnel, equipments, and budget. Further, the specific positions of infection control nurse is necessary to set up.